

nőnevelés minden vonalán. A kiszélesedett munkakör és az egyre növekvő hatóság beszédes bizonyítéka mellett az erkölcsös katolikussá nevelt magyar édesanyák hosszú sora tanú arra, hogy az alapítók életrevaló nevelési rendszerrel indították el a Miasszonyunkról nevezett szegény Iskolanővéreket.

Bartos Imre.

NEVELÉS ÉS ÉLET

A felvidéki folyóirat búcsúzója.

A felvidéki Prohászka-körök folyóirata, a kassai Új Élet vékony füzetben búcsúzik el olvasóitól. Tíz évfolyamot ért s a felszabadulás után talán az egyetlen szellemi fórum volt, amely töretlenül őrizte tovább és mélyítette el a kisebbségi sorsból adódó súlyos történelmi tanulságokat. Az Új Élet tulajdonképpen az ifjú katolikus mozgalom folyóirata volt: önnevelést és önképzést vállalt benne a volt kisebbségi ifjúság, hogy felkészüljön azokra a nagy feladatokra, amelyeket az erkölcsi megújulás, a népi összefogás és a velünk együttélő más nemzetekkel való viszony helyes kialakítása terén rótt reá történelmi helyzete. Kifejezetten gyakorlati irányú volt a folyóirat szellemi útkeresése. Minden eszmei cikke, gondolati okfejtése, erkölcsi mérlegelése mögött ott érezte az ember a kérdést, miképpen kell azt a magyar boldogulás szolgálatába állítani. Szinte azt mondhatnók: lelkiismereti tükre volt ez a folyóirat a volt szlovákiai magyar ifjúság útkeresésének. Amiképpen élő lelkiismerete, valódi lekipásztora volt a Prohászka-ifjaknak Pfeiffer Miklós, akinek szerető gondoskodása erősítőként ott lebegett a mindenkori szerkesztő fölött. Amilyen szilárd világnézeti alapra épített az Új Élet, olyan igazi, minden emberi értéket megbecsülő őszinte megértés hatotta át a magyar törekvések mind-egyike iránt, ha becsületesnek érezte, Ifjú-katolikus mozgalmi küldetése mély magyarság-szeretettel párosult s való-

ban a magyar egyetemesség szempontjából nézte népünk erkölcsi, nemzeti és szociális kérdéseit. — A felszabadulás után is változatlanul fontos szerepet töltött be a folyóirat, amely ébren akarta tartani a lelkiismereti érzékenységet a magyar közösség minden létkérdése iránt. Közben rendszeresen figyelte a szlovák szellemi élet megnyilatkozásait, mert tudta, hogy csak ha ismerjük a mellettünk élő nép törekvéseit, kérdéseit, találjuk el a helyes viszony kialakításához szükséges magatartást. Az Új Élet a magyar ifjúság egy igen értékes részének céltudatos, rendszeres és őszinte önnevelő és önképző akaratát tükrözte. Ilyen folyóiratokra napjainkban fokozottan van szükségünk, így nagyon fájjaljuk, hogy a kassai ifjúsági laptól búcsúznunk kell, de — amint a szerkesztők is remélik — talán csak átmenetileg, rövid időre.

(mm)

Rendkívüli szünetek az iskolában. Az idej és a tavalyi tapasztalatok alapján — úgy látszik — joggal számolhatunk a második világháború további folyamán is újabb rendkívüli iskolai szünetekkel. Hogy mit jelentenek ezek a soronkívüli vakációk diák, tanár és szülő számára: úgy hisszük, nem kell ideírunk. A lepezetlen öröm, a pihenő és az erőgyűjtési lehetőség mellett azonban vannak más, nagyobb szempontok is. Az iskolai tudásanyag átadásában zökkenők támadhatnak, kényszerű cezura iktatódik a nevelés

folyamatosságába s ilyenmódon a háborús esztendőök tanulója kétségtelenül kisebb értékű — nagy átlagban —, mint a zavartalan koroké. Ugy érezzük kötelesség azon gondolkodni, mi módon *csökkenthetjük legalább* a nemzetet érő veszteséget. Nem kétséges: nagyobb módszerességgel. Jó, ha tanév eleji tanítói tervezetetésünkbe, anyaggal való számvetésünkbe már kezdettől fogva beiktatjuk mint lehetőséget, a a rendkívüli iskolai szüneteket, mégpedig — eddigi tapasztalataink alapján — kb. két heti időterjedelemben. Az egy-kétórás tárgyak esetében ez már igen nagy veszteség s különösen ezekenél kell okos előrelátással megválogatnunk a tanítandót, nehogy kisebb fontosságú anyag elvégzése után a jelentősebbre ne jusson idő. Ahol erre lehetőség nyílik, koncentrikus körök módjára osszuk be az anyagot s a leglényegesebb feltétlen elvégzése után térjünk csak át a kevésbé fontosra, majd a még alárendeltebbekre és így tovább. Hogy konkrét példát mondjunk: adott földrajzi anyagból válogassuk ki

először azokat a részeket, melyek legfontosabbak iskolafajunk célkitűzése szerint, majd később — ha a vázat mindenütt megadtuk — bővítsük az ismereteket. a rendelkezésre álló idő mérvében. Felelősségteljes munka ez és lelkiismeretünk tisztasága vallja kárát, ha pl. a szülőföld ismertetésére szánt időt kell hetekkel megkurtítanunk, holott távoli világrészekkel viszonylag jóval részletesebben foglalkoztunk. Félre ne értesünk: nem újabb *adminisztrációs* terhet kívánunk kartársaink vállára rakni s minden bizonnyal csak kárát vallaná az iskolai munka, ha fellelt gondolatunkból „kimutatás” rubrikái származnának. Félórás gondolkodással — amiért a rendkívüli szünetek bőséges kárpótlással szolgálnak — bármely gyakorlottabb pedagógus el tudja végezni tárgyában az újabb beosztást, sőt szükség esetén a megkezdett tanév anyagbeosztását is módosítani tudja. Természetes, hogy ez csupán kényszermegoldás és teljes eredményre nem vezet. Lelkiismeretünket azonban meg kell nyugtatnunk vele. (ami.)